

ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร

VDO-1: * คำตอบของระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร

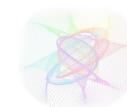
* การแก้ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร

* การแก้โจทย์ปัญหาโดยใช้ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร

โดย... รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาตี ปณะราช

โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

ทบทวน

สมการ คือ ประโยคสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ที่มีเครื่องหมายเท่ากับ (=)

สมการเชิงเส้น
ตัวแปรเดียว

$$ax + b = 0 ; a \neq 0$$

เช่น

$$2x + 3 = 7$$

หรือ

$$2x - 4 = 0$$

หาคำตอบของสมการได้เป็น

$$2x = 4$$

(บวกด้วย -3 ทั้งสองข้างของสมการ)

$$x = 2$$

(คูณด้วย $\frac{1}{2}$ ทั้งสองข้างของสมการ)

การแก้สมการ

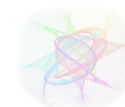
ตรวจคำตอบจะได้

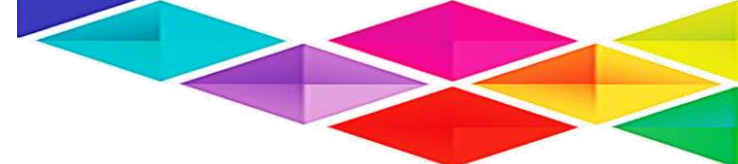
$$2(2) + 3 = 7$$

$$7 = 7$$

คำตอบของสมการ คือ จำนวนที่แทนด้วยตัวแปรในสมการ

แล้วทำให้สมการเป็นจริง

สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

ทบทวน

การแก้สมการ คือ การหาคำตอบของสมการ

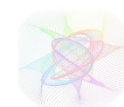
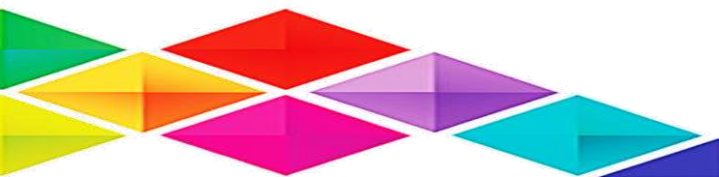
สมบัติของการเท่ากัน เมื่อ a b และ c แทนจำนวนจริง

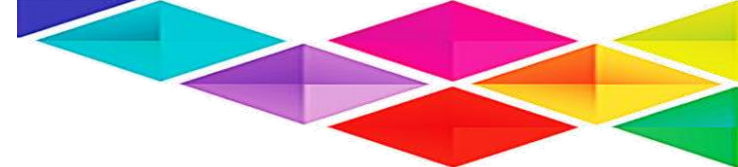
สมบัติสมมาตร ถ้า $a = b$ แล้ว $b = a$

สมบัติถ่ายทอด ถ้า $a = b$ และ $b = c$ แล้ว $a = c$

สมบัติการเท่ากันของการบวก ถ้า $a = b$ แล้ว $a+c = b+c$

สมบัติการเท่ากันของการคูณ ถ้า $a = b$ แล้ว $ac = bc$

สมการเชิงเส้นสองตัวแปร

ทบทวน

สมการเชิงเส้นสองตัวแปรหรือสมการเส้นตรง

เป็นสมการที่แสดงความเกี่ยวข้องระหว่างปริมาณสองปริมาณ

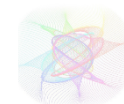
เช่น 1) $2x - y + 3 = 0$ หรือ $y = 2x + 3 \longrightarrow (1)$

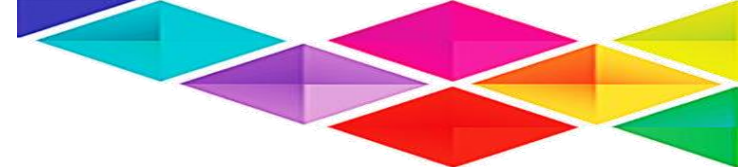
2) $x + y - 1 = 0$ $y = -x + 1 \longrightarrow (2)$

3) $y - 2 = 0$ $y = 2 \longrightarrow (3)$

ทั้ง 3 ข้อ เป็นสมการที่อยู่ในรูป $ax + by + c = 0$

เมื่อ x, y เป็นตัวแปร a, b, c เป็นค่าคงตัว และ $a, b \neq 0$ พร้อมกัน

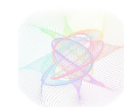
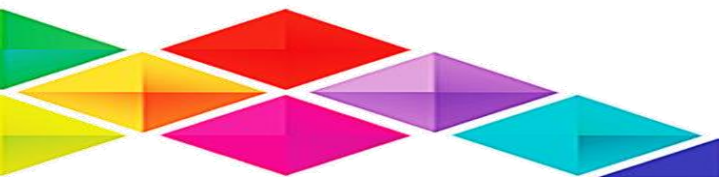
สมการเชิงเส้นสองตัวแปร

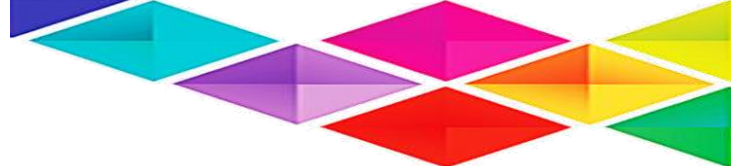
ทบทวน

สมการ (1)-(3) นำมาเขียนในรูปกราฟ จะได้ กราฟเส้นตรง ดังนี้

1) หาคำตอบของสมการ โดยการกำหนดค่า x และหาค่า y

x	-3	-2	-1	0	1	2	3
(1) $y = 2x+3$	-3	-1	1	3	5	7	9
(2) $y = -x+1$	4	3	2	1	0	-1	-2
(3) $y = 2$	2	2	2	2	2	2	2

สมการเชิงเส้นสองตัวแปร

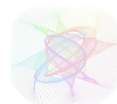
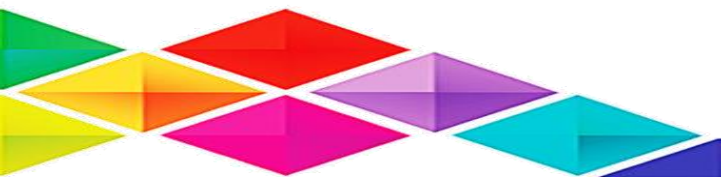
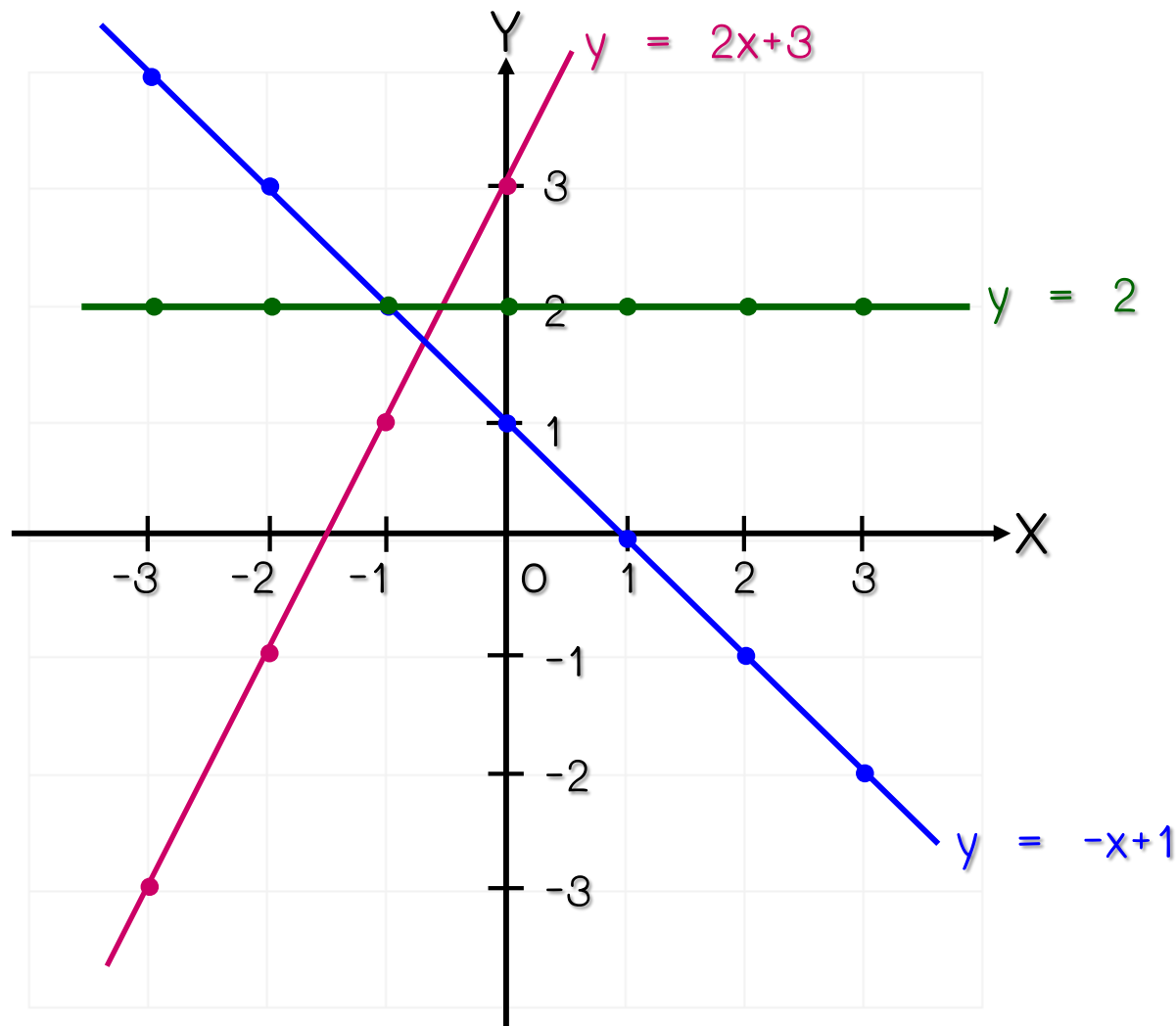
ทบทวน

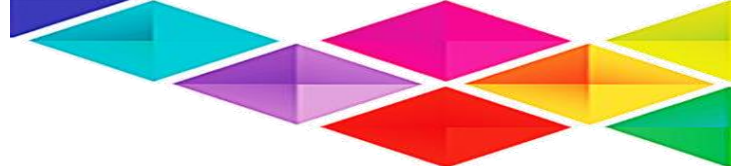
2) นำคู่อันดับ (x,y)

ไปเขียนกราฟของแต่ละสมการ

จะพบว่า ทุกค่า (x,y) บนกราฟ

เป็นคำตอบของสมการ

สมการเชิงเส้นสองตัวแปร

ทบทวน

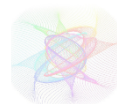
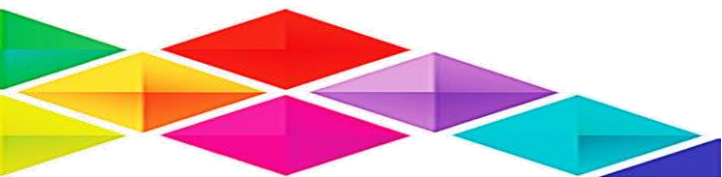
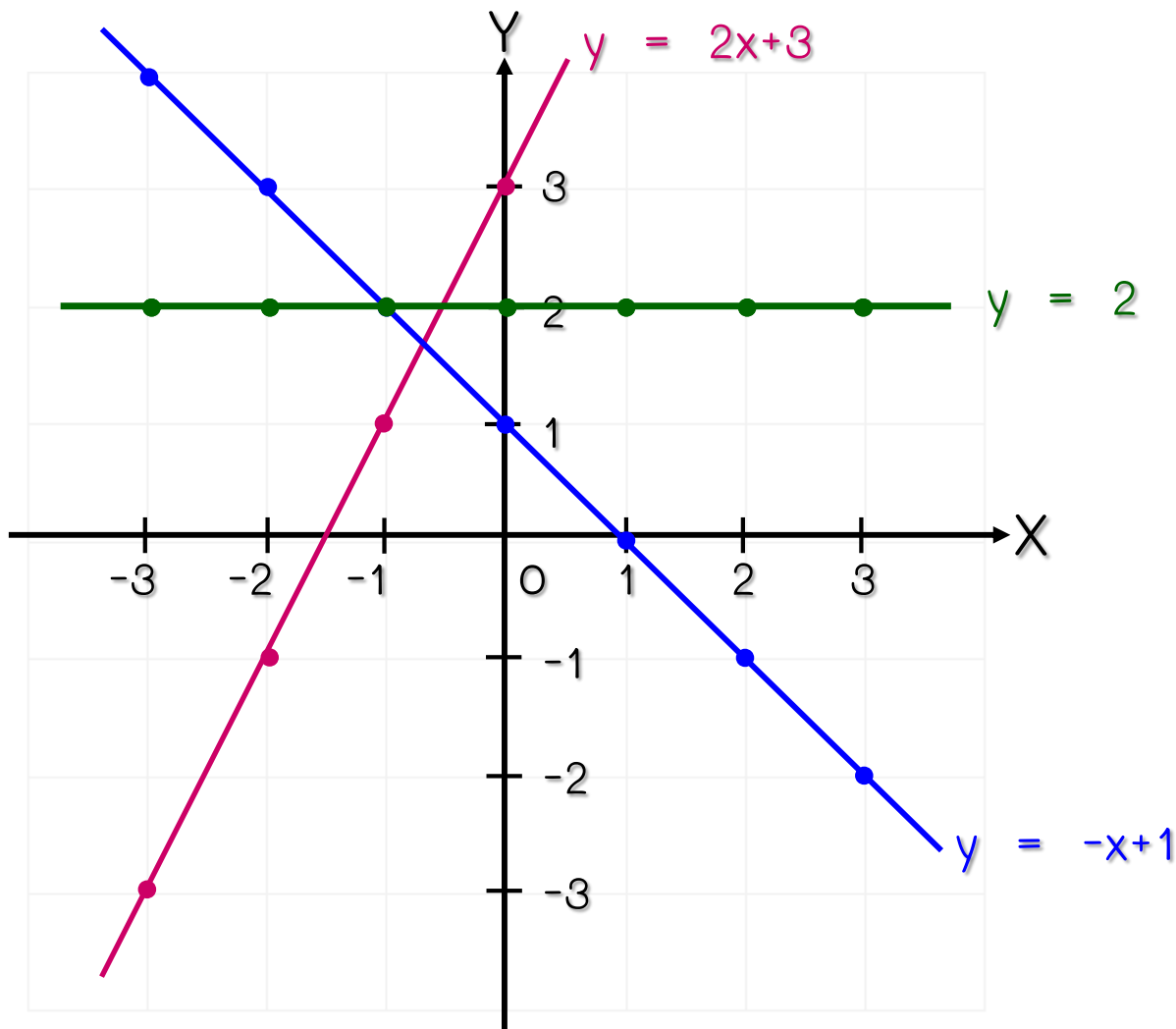
3) พิจารณากราฟเส้นตรง

ที่อยู่ในรูป $y = mx + b$

$m > 0$ กราฟทำมุมแหลมกับแกน X

$m < 0$ กราฟทำมุมป้านกับแกน X

$m = 0$ กราฟขนานกับแกน X

คำตอบของระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร

พิจารณารูปของสมการ

และ

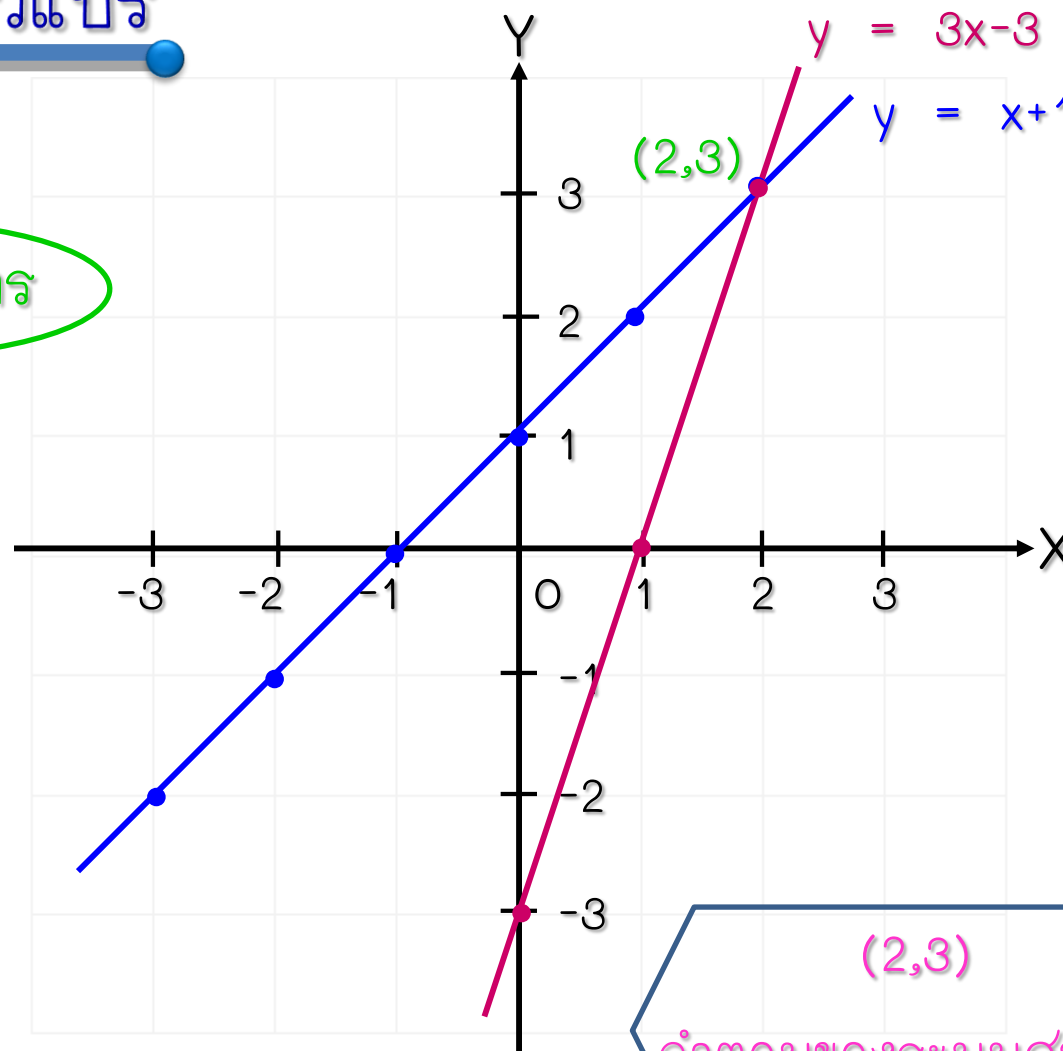
$$y = 3x - 3$$

$$y = x + 1$$

ระบบสมการ

X	-3	-2	-1	0	1	2	3
$y = 3x - 3$	-12	-9	-6	-3	0	3	6
$y = x + 1$	-2	-1	0	1	2	3	4

คู่อันดับ (2,3) เป็นคำตอบของทั้งสองสมการ

(2,3)
คำตอบของระบบสมการ

คำตอบของระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร

พิจารณารูปของสมการ

$$2y = 2x + 2$$

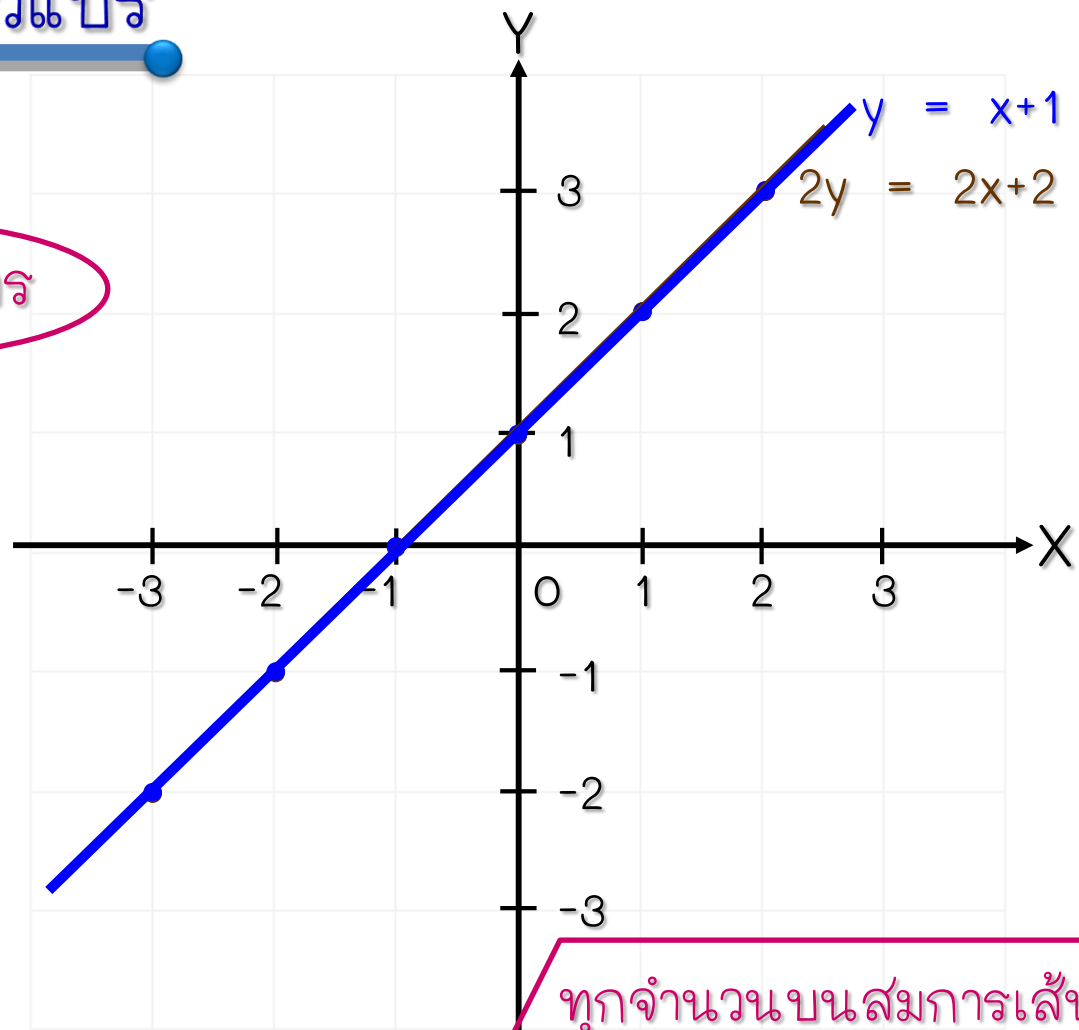
และ

$$y = x + 1$$

ระบบสมการ

X	-3	-2	-1	0	1	2	3
$2y = 2x + 2$	-2	-1	0	1	2	3	4
$y = x + 1$	-2	-1	0	1	2	3	4

คู่อันดับทุกคู่เป็นคำตอบของทั้งสองสมการ

ทุกจำนวนบนสมการเส้นตรง
เป็นคำตอบของระบบสมการ

คำตอบของระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร

พิจารณารูปภาพของสมการ

และ

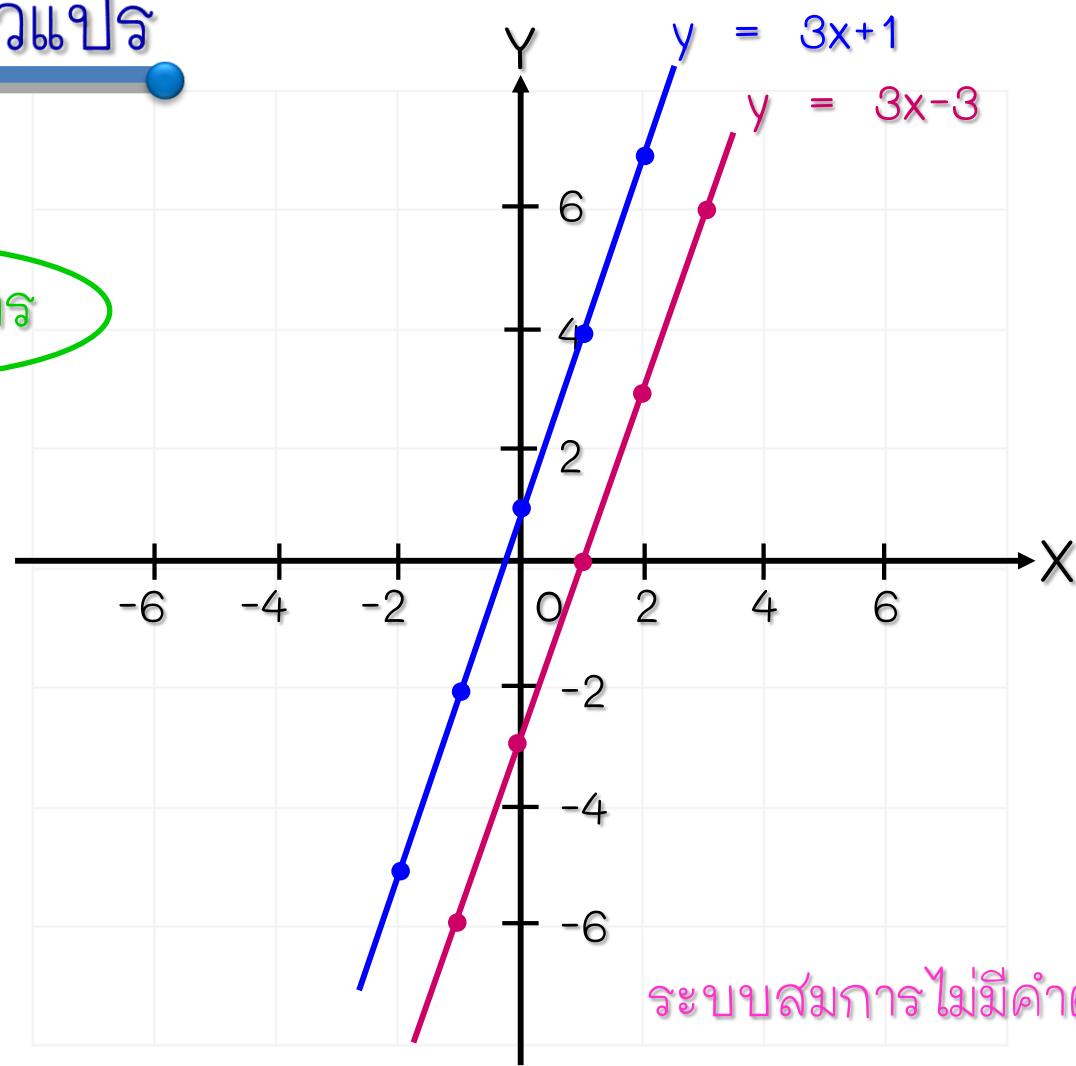
$$y = 3x - 3$$

$$y = 3x + 1$$

ระบบสมการ

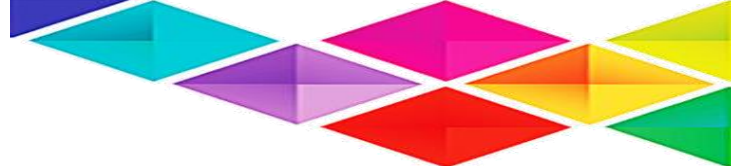
X	-3	-2	-1	0	1	2	3
$y = 3x - 3$	-12	-9	-6	-3	0	3	6
$y = 3x + 1$	-8	-5	-2	1	4	7	10

ไม่มีคู่อันดับเป็นคำตอบของทั้งสองสมการ

ระบบสมการไม่มีคำตอบ

คำตอบของระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร

คำตอบของระบบสมการ มี 3 ลักษณะ

กราฟเส้นตรง $y = mx + b$

$$\left. \begin{array}{l} y = 3x - 3 \\ \text{และ } y = x + 1 \end{array} \right\} \text{ มี 1 คำตอบ คือ } (2, 3)$$

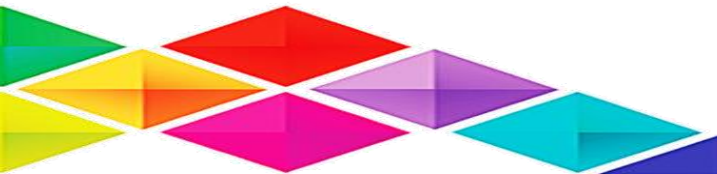
ค่า m และ b
ไม่เท่ากัน

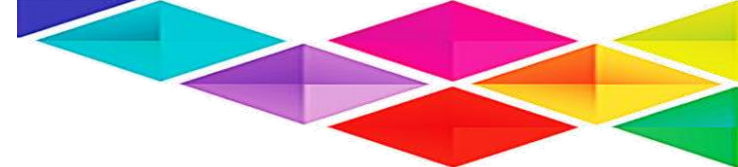
$$\left. \begin{array}{l} 2y = 2x + 2 \\ \text{และ } y = x + 1 \end{array} \right\} \text{ ทุกจำนวนที่อยู่บนสมการเส้นตรง}$$

$(1) = 2(2)$
ค่า m และ b เท่ากัน
คำตอบมากมาย

$$\left. \begin{array}{l} y = 3x - 3 \\ \text{และ } y = 3x + 1 \end{array} \right\} \text{ ไม่มีคำตอบ}$$

สมการที่มีค่า m
(ความชัน) เท่ากัน
ไม่มีคำตอบ

ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร

* คำตอบของระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร

VDO-2: * การแก้ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร

* การแก้โจทย์ปัญหาโดยใช้ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร

ต่อไป

